

Görüşler

A D A N A H A L K E V İ

ADANA YOZME HAYUZU

HAZİRAN

1944

SAYI : 66

Görüşler

ADANA HALKEVİ DERGİSİ

GILT : 6

HAZİRAN 1944

SAYI 66

GENÇLER!

SİZE GÜVENİYORUZ!

*Ey yüksek yeni nesil !
İstikbal sizsiniz. Cumhuriyeti
biz tesis ettik. Onu ilâ ve idame
edecek sizsiniz.*

Atatürk

Cumhuriyet nesli bugün 20 yaşındadır. Bu nesil, bugün köy enstitüsünde ders görmekte-

tedir; bu nesil bugün liseyi yeni bitirmiş, yüksek tahsilini düşünmektedir; bu nesil bugün üniversite sıralarındadır; bu nesil bugün ocağın, örsün ve sapanın başındadır.

Bu genç ve taze nesil, henüz gözlerini dünyaya açmışken, hürriyet ve istiklâl uğrunda bir millet, bir kere daha kan ve kemiklerini döküyor ve serpiyordu.

Zafer... Cumhuriyet... İnkılâp... Altıok...

Gençler! Bunları siz tarihte okudunuz. Fakat ihtiyar tarih pek iyi anlatamaz. Onları babalarınız-

dan, analarınızdan, dede ve ninelerinizden öğreniniz. Onlar size bu milletin nasıl koca devletlerle çarpıştığını, süngü ile merminin nasıl karşılaştığını, kağıt ile motörlü vasıtaların nasıl yarıştığını, çakmaklı tüfekte otomatik tüfeğin nasıl boy ölçüştüğünü size anlatacaklardır. Bu yakın tarihi, sayfalardan değil, eski nesilden öğreniniz. Onlar istiklâli öyle kazandılar; bugün yaşatıyorlar; yarın size teslim edeceklerdir.

Gençler !

Yalnız şurasını bir daha hatırlatalım ki, teslim alacağınız Cumhuriyet, bugün sınırları, esasları çizilmiş prensipler dahilindeki Kemalist Cumhuriyet olmalıdır. Her ne suretle karışmış olursa olsun, onun safiyetini, berraklığını ve kutsallığını bozan yabancı unsurları atınız. Binlerce şehit ve gazinin kemik ve kanı üzerinde yükselen bu kıymetli eserin ulviyetini bozanlara ve bözacaklara, mûsamahakâr davranmayın; nefes aldirmayın

Gençler !

Vazifeleriniz bugünden başlamıştır. 20 yaş... O, ne ateşli yaşlır. Çocukluktan kurtuldunuz. Hareketlerinizde daha ziyade şuur ağır basıyor. Artık yarını düşünüyorsunuz; düşünmek zorunda kalmışsınız. Memleket meseleleri ile uğraşmağa başlamak üzeresiniz.

İşte böyle bir yaşta, omuzlarınıza birtakım millî vazifeler düşmektedir.

Tatilinizde, fırsat buldukça köylere koşunuz. Köyü ve köylüyü görünüz. Onunla beraber çalışınız. Köye ve köylüye ininiz demiyorum; bilâkis köye ve köylüye çıkınız. O, sapanı başında, tunc yüzüle ne kadar asil ve masum bir tiptir. Ona bütün kalbinizi verin; o, size canını, malını, fedaya hazır olur.

Halkevlerine ve halkodalarına koşunuz. Orada size verilecek vazifeler vardır. Millî tesanüdün tecelli ve temerküz ettiği bu ocağın dokuz kapısından, Cumhuriyet prensiplerini yayınız. Bu ocağa yanan meş'aleyi, bütün ruhunuzla ışıklı ve ateşli bulundurunuz.

Okullarda kendinize düşen vazifeleri yerine getiriniz.

Memuriyetinizde, devlet mekanizmasının çarkına muntazam bir hız veriniz.

Ocağınızda her zaman ateş yansın; örsünüzde her an demir dövülsün.

"Ey yüksek yeni nesil ! ..

Atatürk, İnönü ve bütün millet size güvendi ve güveniyor. Bu güvene lâyık olmağa çalışın. İstikbal sizi bekliyor.

Sizler, bizim bütün ümitlerimizi taşıyorsunuz. Geleceğin yeni meselelerini siz halledileceksiniz. Türk Milletini omuzlarımızda taşıyacaksınız.

İnönü

TEVFİK CAN

Osmanlı devrinde Çukurova ile civarına ait bazı vesikalar

— Geçen Sayıdan Devam —

Şevki BERKER

dan olan ziraat ve hirasete iştilal idüp olhavalinin imarına ve beytümali müslimine dahi menfaati azime husulüne sebep olacağı emri müherhen olmağla senki mumaileyh.. Zide mecdihusun mütakıym ve mu'temed ve perhizkâr olmanla mübaşır ve ya nına kâtip tayin olunub mahalline vardıkda taifeyi merkumevi oldukları Adana ve Tarsus ve Kars ve Sis sancakları dağlarından ehlü ayal ve emvalü eşya ve devap ve mevaşilerile kaldırılıp bir ferdi gaybet ve firar eylemamek için etrafını muhafaza eyleyerek nakil ve indirilüp Kars ve Sis sancaklarında ve Kars Kösteresinde olan hâli ve harabe kura ve çiftliklere iskân ve iyvâ ve her birine mahal tayin eyledikten sonra bir ferdi hariç kalmamak şartıyla mecmuunu malik oldukları ganem ve şütür ve sair resmi alınmak icab eder eşyaları ve baba ve dede ve kendülerinin isimleriyle tahrir ve ziamet ve timar eshabına hasıl kayıt olunduklarına üzerlerine işaret ve yazlak ve kışlakları mahallerini dahi tahrir ve defter ve Türkman cemaatlerine mukayese ile ciap eden rüsumatların vaz'eyleyüb ve taifei mezburerin sakin oldukları mahallerden indirilüp iskân olunmaları hususunda tayin olunan muharrir ianete muhtaç olmağla senki veziri müşarünileyh ve siz ki mumaileyh voyvodalar siz hususu mezburda icab idüp gerek oldukları mahalden kaldırılıp iskân olmalarına ve gerek gaybet ve firar eylemameri için hıfzı hirasetlerine dikkat ve iktizasına göre muavenet eylemeniz için Divanı hümayun'un tarafından emri şerifim tahriri babında iftiharülümera velekâbir bilfiil baş defterdarım Elhaç İbrahim dame ulüvvühu ilâm itmegin imdi senki veziri müşarinileyh ve siz ki miri mumaileyh voyvodalar siz taifesi merkumeyi mübaşiri mumaileyh marifetiyle sakin oldukları Adana ve Tarsus ve Kars ve Sis sancakları dağlarından ehlü ayal ve emvalü eşya ve devap ve mevaşilerile kaldırılıp içlerinden bir ferdi firar ve gaybet eylemamek için etrafını muhafaza eyleyerek nakil ve indirilüp Kars ve Sis sancaklarında ve Kars kösteresinde hâli ve harabe kura ve çiftliklere iskân ve iyvâ ve her birine mahal tayin eyledikten sonra senki mübaşiri mumaileyhsin vechi meşruh üzre tayifei merkumeden bir ferdi hariç kalmamak şartıyla mecmu-

unu malik oldukları ganem ve şütür ve sair resmi alınmak icab eder eşyaları ve baba dede ve kendülerinin isimleriyle yanına kâtip tayin olunan... zide kadri huya tahrir itdirüp ve ziamet ve timar erbabına merhametea hini tahrirde hasıl kayıt olunan yazularının ikişer katı kendüle tarafı miriden verilmek üzere taifei merkumenin her biri kangî ziamet ve timare hasıl kayıt olurdukların üzerlerine işaret ve yazlak ve kışlakları mahallerin dahi tahrir ve defter ve Türkman cemaatlerine mukayese ile icap iden rüsumatların vaz' ve kemali sadakat ve istikamet üzre itmamı hizmete ihtimamı tam eylemen babında fermanı alışanım sadır olmuştur deyu ya zılmışdır evahiri Za 1131 (1718) (6)

Desika V.

Şair Haşmet'in bervechi malikâne mutasarrıf olduğu mukataa reayasının yerlerinde iskân edilmelerine dair.

Karaman Valisi veziri Celil Mehmed Paşa'ya hüküm ki

Müderresini kiramdan Mevlâna Haşmet (7) zide ilmühunun ber vechi malikâne uhdesinde olan ek-radı Lekvanik mukataası reayası kadimden beru Adana civarında Anazarbe (8) kal'esinde kışlayub

(6) Ahmet Refik, *Türk Şiirleri*, İst., 1930, s. 162-164.

(7) Haşmet Efendi, suduru izamdan Abbas Efendi'nin oğlu ve bu devrin meşhur şairidir. Koca Ragıp Paşa'nın adamlarındandı. Vefatı 1182 (1768) dedir. Matbu divanı ile *Sünamei Hümayun* namında eserleri vardır. (Ahmet Refik, *Hicri On İkiinci asırda İstanbul Hayatı*, İst., 1930, s. 195, No 1)

(8) Anazarbe-Aynzarbe Kozan'ın 25 kilometre cenubunda kale harabaları bulunan eski bir şehir; Roma ve Bizans devirlerinde bu şehre (Caesarea), (Diocaesarea), (Justinopolis), (Justinianopolis) ve (Zebra) isimleri verilmiştir. X asırda (La-Nouvelle Trois-Yeni Trus) da denmiştir. Arablar Ayin-Zerbe Ayin-Zerhi, Ayin-Vezra, Ayin-Nozer, Ayin-Verze ve Ayin-Nezur şekillerini kullanmışlardır. Ermeniler Anarzapa ve Avrupalılar da (Navarza) demişlerdir. Türkler Anavarza derler (Bk. *Büyük Dil Kılavuzu*, III, s. 1920.) Araplar Ana'yı aynı-kaynak olarak anlamışlardır. Anazarbe Harun Reşid tarafından iyice tahkim edildi. Şehir bilâhace X asırda Hamdanî Hükümdarı Seyfüddeve'nin istikbâları mükemmel bir hale getirmesi yüzünden çok inkişaf etti (Bk. *İslâm Ansiklopedisi*, tr. tre, Aynzarba maddesi).

ve ol havalide vaki Erceğiz ve Harmancık nam mahallerde güz mevsiminde ikamet ve hîni fetihten beru vaktü zamanile varup sakin ve malî mirîleri mukataai mezkûre mutasarrıfları tarafından ahzû kabz oluna gelmişiken bu esnada beylerinde vuku bu lan ihtilâldan naşi dört beş senedenberi zimmetlerinde müctemi olan malî mirîlerini voyvodalarna virmediklerinden maada perakende ve perişan ve mukataai mezkûrenin defterlü reayasından Karnıtlı aşireti Dvelü kazasına firar ve sairleri dahi Adana ve Kayseriye ve Boz Ok ve Sis ve Kars kazalarında tevattun idüp

Likvanik reayasının me'vayı kadimleri olan Anazarbe ve Harmancığ'a iskânları için yüz yetmiş dört senesi evasıtı Rebiülâhîrinde Adana ve Kayseriye mutasarrıflarına ve Boz Ok Sancağı mütesellimi ne ve saire hitaben sadır olan emri şerifim mucibince zikrolunan Karnıtlı ekrağı sevahil tarafına gitmek üzere iken senki veziri müşaruni-leyhsin Raka'dan eyaleti Karamana gelür iken üzerlerinden geleceğini Develü oğlu Ahmet nam şakiy haber aldığı gibi mezburlara at ve kürek ve kılıç

virup salıvirmeyüb cemaati mezburerin ol havalide durması ibadullahı muzır olup sevahile sevkü itanları lâzım ve mühim olduğu mübaşir tarafından bu defa deri aliyyeme ilâm ve sen bu hilâlde Develü üzerinden mürur üzere olacağı melhuz olmağla mukaddemâ sadır olan emri şerifim mucibince Karnıtlı ekrağını mübaşiri marifetiyle buldukları mahallerden bieyyi halin kaldırub me'vayı kadimleri olan Anazarbe ve Erceğiz dağı ve Harmancık nam sevahile sevkü nakil ve iskân itdürüp teallül ve muhalefet ve ahardan bir ferde mümanaat itdirmeyüb mazmunu emri şerifimin infaz ve icrasına ziyade ihtimam ve dikkat ve eğer aşireti mezbure halkı me'vayı kadimleri olan sevahile gitmekde inad ve ısrar iderlerse heyeti mecmualarile kaldırub Pa'kaya iskân veyahut Kıbrıs ceziresine naklü itan olunacaklarını aşireti mezbure söz sahiplerine bade'ttehdid vettehdid keyfiyetlerini deri aliyyeme arzu ilâma mübaderet eylemen babında Fi evahiri Za 1175 (1761) (9) .

(9) Ahmet Refik, *Hicri On İkinci ayarda İstanbul Hayatı*, İstanbul, 1930 s. 195-196.

Desika VI.

Tacirli Cemaatinin Kıllu Cemaatine hücum ettiğine dair.

Ayıntab ve Elbistan voyvodalarna ve Meraşda Zülkadir oğulları ve Bayezid oğlu Seyyid İbrahim ve No'man ve Abdülfettah oğlu ve Küpeli oğlu ve Elbistan ve Kars sancağında Kök Veli oğlu ve Emin oğlu ve Kerim oğlu Zide Kadirhüme hüküm ki

Hala Adana Beylerbeyisi Mehmed Paşa damet maalihü tarafından bu defa deri aliyyeme gelen kâğıdlarında Raka iskânından Receblü Aşarı ve ifrazı Zülkadriyye cemaatlerinden Tacirli eşkiyasını müttefakan beş yüz mikdarı süvarisiyle Sis sancağından sakin mukataai miriyeden Kıllu cemaati aklamından Zeyneblü ve Bozdoğan aşiretleri reayaları üzerlerine hücum ve hanelerin basub sek sen bin gurusluk devab ve mevaşilerin nehbü garet ve ricali malumelerinden Kara Nebi oğ-

lunu ve onbeş nefer ademlerini katleylediklerinde ve şenai merkumenin vukuu akibinde maktulünü mezkurenin eytam ve vereseleri mirimiranı mumaleyhe teşekki ve tezallümü hal eylediklerin tahrir eylemiş Aşairi merkume kuttai taryk ve lüsus makulesinden olub te'dip ve güşmallarile emvali mağsubenin tahsil ve eshabına reddi zımında ihkakı hak olunmak matlumu mülukanem olmakdan naşi hidmeti merkumenin rü'yet ve tediyesi başka emri şerifimle eğerçi mirimiranı mumaleyhe ihale ve tenbih olunup ancak eşkiyayı merkumenin ahzû te'diplerine şüru ve mübaşeret olundukda evvel heharda Eyaleti Meraşda vaki Enderun ve Zamantı ve Köksun ve Elbistan nahiyeleri dahilinde yaylaklarına doğru firar edecekleri zahir ve bu suretde temşiyeti meram ancak memer ve ma'berlerinin gereği gibi seddü muhafaza ile hasıl olacağı bedihi ve bahir olduğuna binaen size varid olan buyrudı mucibince amel ve hareket ile eşkiyayı mermumenin vesair lüsus meşhurenin ahzû idamına ve makar ve yollarının seddü bendine ve etrafı eknaflarının

— DEVAMI 11 nci SAYFADA —

İSMET PAŞA DESTANI'ndan

I

TAKDİM

" Akrostiş ..

İ lâhi bir kudretle Lozanda, İnönünde
S anki bir hızar gibi milletin önünde
M edeniyet yolunun ilk bayraktarı oldun,
E bediyyen milletin sönmez ruhuna doldun!
T ürk ancak sende buldu, basireti ismeti;

İ zinde şimşek gibi şahlanan Türk Milleti,
N idanı bekliyoruz yıldırımlaşmak için,
Ö lüm engel değildir ülküyü aşmak için!..
N e mutlu milletime başında Milli Şefi
Ü stün ulus, üstün yurt, işte ilkson hedefil..

Sait TORAMAN

MARS'I

Defne Dallarile Boğalım

1 – Harp kararı, sınırların tamamen bozulduğu bir anda verilir. (X)

Nureddin ÜNEN

Âlimlere göre, harp kararı dimağın normal bir zamanında değil, sınırların kopacak derecede gerildiği bir anda verilir. Harplerde mantıki bir sebep araştıran tarih, nihayet bir lâf yığınından ve gülünç neticelerden başka bir şey bulamamıştır.

Harplerin, mümtaz bir zümre tarafından hazırlanmış ve idare edilmiş olması, bize insan zekâsının eseri olduğu kanaatini vermekte ise de hakikatte hâkim olan, akıldan gayri kuvvetlerdir. İşte asıl zorlukta buradadır. Eğer harplerde akıldan izi bulunsaydı, aynı akıl bize daha makul olan sulhu ihsan ederdi.

Harp zekâ eseri değildir. İlimde, fende, sanatta harikalar yaratacak derecede inkişaf eden insan zekâsından, hâlâ daha, hayvanî bir boğuşma olan savaşı (hem de gündün güne hunharlaştırarak) muhafaza etmesi beklenemez.

Kant der ki: " Akıl bize reddi kabil olmayan bir hitabede bulunmaktadır. Akıl bize bir gün sulh tahakkuk edecekmiş gibi hareket etmek lâzım geldiğini söyler. Ona işte bu aittir.

Harp, hissin eseridir. Hâkim his diğer hisleri yok eder. Kin hissi galip geldiği takdirde harp çıkar. Bu günkü iktisadî savaşlarda da biyolojik his hâkimdir. İşte her hangi bir hissin fazlasıyla kuvvet kazanması mistik kudreti yaratır. Hepsine hâkim olan mysitique kudretin önüne geçemiyen veya bu tesirle hareket ettiklerini bilemeyen insanlar, harbi " takdiri ilahî ,, ye atfetmek suretiyle işin içinden sıyrılmıyorlar. Dün dinî misitizimle döğüşenler, bu gün siyasî misitizimle vuruşmaktadırlar. Bu sırrî kuvvetlerin eseridir. Sırrî kanaatler de telkinle sırayet eder. Ne akıl ne muhakeme hattâ ne de his bunun önüne geçemez.

Sırrî kuvvetle hareket edende, hareketinin fenalığını idrak edecek bir muhakeme bulunmaz. Mukaddes bildiği bir dava uğrunda acıma hissi dahi ölmüştür. Her ne tarz itikat olursa olursa olsun bu itikadın tesiri altında olanlar en yakınlarını bile öldürmekten çekinmezler. İtikadın verdiği his hakikat sanılır. Herkes hakikatperest olmak ister. Fakat harplerde ölen ve öldürülen, hakikattir. Halbuki harpler , hakikat uğrusu yapıyor sanılır. Vaktiyle yahudilerin, arapların, din uğrusu bu kuvvetle hareketleri ne ise, Fransız ihtilâl harpleri, dün ve bugün de Cermenlerin ırkçılık siyasetiyle yani, Allah tarafından yeni nizama memur edildikleri iddiasıyla atıldıkları mücadele odur..

Dinî, içtimai, siyasî, iktisadî baha nelerle, hakikatta ise hepsi de sırrî olan bir kuvvetle mücadeleye atılan zümreleri durdurmak için, akıl ve mantık değil, aynı kuvvetler kullanılmalıdır.

2 – Büyük hatalar çok defa manevî vicdanın mahsülüdür.

Gene âlimlere göre, sırrî itikat, zihni sırayetle maşerî mantıka tahavvül ederek harplerin zuhuru-sebep olur. Hissî ve sırrî kuvvetlerdeki şursuzluğu ferdin muhakeme etmemiz mümkün olabiliyor. Nitekim ben bu satırları soğukkanlılıkla yazabiliyorum. Fakat yarın bir çığır açılır her hangi bir komşumuza saldırmak arzusu uyanırsa' kalem tutan bu ellerim silâh taşımağı bir vazife bilecek, ömrümde bir tavuk kesmeğe kıyamazken benim gibi arkasından ağlanacak bedbaht yakınları olan düşmanlarımdan mümkün olabildiğini öldürmek ihtirasıyla tutuşacağım. Sağ kalırsam harp meydanındaki ölümler âleminden alacağım zevkle destanlar düzeceğim. Kanlı topraklarda kol, bacak ve beyni yerlere dö-

(X) Gustav Le Bon'a göre

külmüş kafalar, birbirine karışmış kalpler, eğerler, ve lütûn bunların kimyevi teamülünden hasil olan pis kokuya rağmen burnumu tıkayarak, bütûn bu vahşeti ürpermeden seyredebileceğim. Bana bu kabiliyeti ferdi değil, maşerî hissim verecektir.

Alışılan hayata intibak insanlığın vasfıdır. İsterse bu muhit, ölüm kusan bir harp meydanı olsun burada tekerrür eden, itiyat haline gelen ölümler, yaralanmalar, kan tufanı, cesaret yaratan bir itiyattır. Kuş tüyü bir yatak nasıl rehaveti artırır, harp meydanı da şecaati besler. Günlük hayatımızda bile bizi idare eden maşerî vicdandır. Cemiyet içinde zekâmızın alçaldığını, ancak yalnız kaldığımız zaman anlarız.

Dinlerin inkişafında, siyasi ihtilâllerde, harplerin zuhurunda bir ferdi içtihadı unuma mal olur. O rehber de kendisini cemiyetini maşerî mantıkına kapırır. O kadar ki maşerî kanaat esas mevzu hilâfına da tecelli etse, bu cereyana uymağa ve ön derlik etmeğe mecbur kalır. Nitekim terörü isteyen Danton, lağvını istediği zaman idam edilmişti.

Maşerî vicdanın esiri olmağın yegâne sebep onun şiddetli, seri ve müteharrik bir karakterde bulunması neticesidir. Bu sebepten düşünmeğe vakit bulamayız. Cemiyete idesini telkin eden lider dahi, bir an gelir ki, bu süratle bulaşan idenin akışına, bilmiyerek sürüklenir. O kadar ki, başladığı işi yarı yolda kendisi dahi bırakamaz. Cemiyete liderin ruhu yekdiğerini tamamlar. Cemiyete telkin eden, daima lider degildir. Dini, millî ruh da maşerî bir vicdan yaratabilir. Ekseriyette liderler bu ruhu istismar ederler. Mevcut davayı tekrar ve tasdik suretiyle cemiyete sirayete ettiren bu liderlerin kitleden farkı, davayı ihdas etmiş olmaktan ziyade, herkesten fazla benimsemiş bulunmalarından ibarettir. Zaten hükümet idaresi sanatı, maşerî hislerden, içtihatlar ibda etmektir. Esasen umumî arzuya aykırı iddialara kalkışan bir adamın liderliği mümkün olamaz, mahaza lider mevkiini tahkimden sonra yavaş yavaş halkı avlamak suretiyle başladığı şekilden yan çizebilir.

Seciyesine iradesiyle hâkim olabilen ferdlar, en olgun tiplerdir fakat bunlar dahi buldukları cemiyet içinde kollektif vicdanla küçülmek yani cemiyet ruhu içinde ferdi ruhunu kaybederek vasatlaşmak istururunda kahırlar. Bunun içindir ki en akil insanların bile harple uğraştıkları görülür. Nitekim 1870 de ne Fransa imparatoru ne de Prusya kiralı harbi arzu etmedikleri ve önlemeğe çalıştıkları halde, umumî efkâra uymak zorunda kalmışlardır. Harbi kalben arzu etmiyen diplomatlar da korkak hissini verdirmemek için harbi tacil etmişlerdir.

Hasılı cemiyetlerde orta zekâ, ifrat, intibah ka-

biliyeti, anı tehevürler liderlere körü körüne itaat hisleri buldukça ve eğer o lider de muhteris bir kimse ise harplerin önüne geçmek imkânsızdır.

3- Millî ruh maşerî vicdanın esaretinden kurtarılmalıdır.

Ölmiyen ruh, millî ruhtur. Ferdi ruh ferde beraber kaybolur. Köklerini mazinio derinliklerine salan millî ruh, çok uzak istikballere kadar filizlenir. Gonca verir. O da cemiyet ruhu, yani maşerî ruhtur. Esasından hiçbir şey kaybetmez. Yabancı medeniyetleri bile tadil ederek alır. Muhafazakârdır. İtiyatlarını kolay kolay terkedemez. Harp de muayyen sebepler tahtında itiyat haline gelmiş bir müessese olduğuna göre, millî ruhun kolay kolay ve anı olarak ondan azade kalması imkânsızdır.

Kendini düşünmeğe vakit bulabilen ruh, hodgâmdır. Fakat millî ruh maşerî vicdanla hareket ettiğinden, diğergâm fedakâr ve kahramandır.

Harplerin şuurlu olanları, ancak mürtafaa maksadiyle yapılanlardır. İstiklâl ve şeref söz gelişi edildiği zamanlarda insan ferden de düşünse harbi kabul eder ve bu doğru bir hareket olur.

- Harp görenek eseri midir?

Harp, bazıların iddiası gibi analojinin değil, sinirin eseridir. Hayat analoji ile kaim olsaydı, tekamül imkânsız kalırdı. Şüphesiz her müessese " eski " den ilham almıştır. Hattâ " eski " nin mükemmelleşmiş şeklidir. Fakat bir an gelir ki iptidai esaslarla mükemmel şekiller arasında hiç bir benzerlik görülemez. İşte bu " medeniyet " dir. Harp de eskiyi bir taklit olmaktan ziyade, ezeli anlaşmazlıkları hal için yeni usullerin henüz keşfedilmemiş olması demektir. eski ve yeni ihtilâllardaki sebepler elan aynı mahiyettedir. Her ne kadar cedit maymun ise de insan, mukallitlikte, her halde bu derece budala bir maymun cinsinden türemiştir.

- Dünyada her şeyin bir başlangıcı vardır. Yani bugün mevcut olan en eski şeylerin dahi vaktiyle var olmadığı bir hakikattir. Bu gün ve yarın da mazi ile alakası bulunmayan ibdalar hasil olacaktır. Ve belki bu keşif ibda, ihtira ve icadlardan biri de sonsuz bir barışı temine yarıyacaktır. Harplerin nasıl mebedi varsa, yani dünya ve hayat harp ederek yaratılmamışsa, bir de sonsuz bir sult devresinin başlaması mümkün olacaktır. İşte beşeriyetin gayesi , böyle hayırlı bir başlangıca ulaşmak olmalıdır.

Keşke insan analoji ile hareket etseydi, bundaki uğursuz tarafların önüne zekâ ve mantıkla geçmek kabil olurdu.

Mahaza itiyadin rolü inkâr edilemez. Muzir olduğu bilindiği halde sigarayı terkedemiyen bir fert gibi, cemiyetler de harpten müstagni kalamıyorlar. Ahşılan hayata ünsiyet, insanlığın vasfıdır. Fakat insan iradesi, kötü alışkanlıkları kıracak kadar üstün olmalıdır.

4- Harpler, seciyenin, henüz İnsanî bir vasfa bürünmediğini göstermektedir.

İnsanlığın, başlangıçtaki esas cevherini muhafaza etmekle beraber uzun asırlarla değişen muhitin de tesirinde kalarak bugünkü şekli aldığı muhakkaktır. Yani ne zaman ve muhitin tesirinden, ne de maziden kalma unsurlardan sıyrılabilmıştır.

Seciyenin teşekkülünde his ve zekâ aynı hizmeti görürler, fakat seciye daha ziyade zekânın inkişaf etmediği devirlerde, yani hissin hâkim bulunduğu çok uzak bir mazide teşekkül etmiş olduğundan, daha ziyade hislerin tesiri altındadır. Bunun içindir ki, harbin ihdâsı anında karakter üzerinde aklüselimin rolü pek hükümsüz kalmaktadır. Medeniyetin bu derece olgunlaşmasına rağmen, ibtidai bir müessese olan harbin, daha büyük bir a zamelle yaşamasındaki hikmet budur.

Seciye muhite göre mahiyetini değiştirir. Fakat mevzu cevherini tamamen kaybedemez. Muhit tahavvülünün seciye tesiri şundan bellidir. Normal hayatta orta kabiliyetli bir adamın, fevkalâde hallerde bizi hayretlere düşürecek derecede bir kahramanlığına veya her hangi bir muvaffakiyetine şahit olabiliriz. Terbiyeli bir cemiyet adamının, günün birinde ruhunda gizlenen irsi barbarlığın tesiriyle, bir cinayet işlediğini işitiriz. Her hangi bir hadise onun seciyesini uyandırmış, esas istidadına zemin hazırlamıştır. Fertlerin hakiki seciyeleri, daima bütün çıplaklığıyla keşfedilemez. İnsanların iki şahsiyeti vardır. Türkçede " Torbadaki yüzünü çıkarttı .. derler.

Poker salonundan danslı çaylardan güzel ve narin kadınların kollarından sıyrılıp silâhını omuzlayarak, cepheye, ölmeğe ve öldürmeğe koşan, kana susayan bir insanın bu iki çeşit hayatı arasında ne mutlak bir tezat var. Salon adamı kibardır. Bu kibar insanın cepheye nasıl barbarlaşabildiği tetkike değer. Halim, selim gördükleri Abdulhamidi, bu görünüşe aldanarak tahta çıkartan Midhat Paşalar, istibdadın ilk kurbanı olmamış mıydı? Kavimlerde de fertler gibi seciye farkı vardır. Aynı kavimden olanların bile yekdiğerinden uzak mesafede bulunmaları yani muhit ve hadiselerdeki farklar seciye de ayrılığa sebep olur. İki kardeşin dahi mutlaka aynı karakterde bulunmadıkları görülür. Bir aile muhitinde tesirler muhtelif ise, meselâ, ebeveyn birine daha müşfik diğeri daha gaddarca hareket ediyorsa, şefkat görenin şımarması diğeri de

Kuşlarla beraber uyanırsanız ?

Bir kuş uçar göklerin maviliğinde,
Süzülür üstünden ufukların.
Nurdan birer basamak şimdi şafaklar,
Bu an saf rüyasına benzer çocukların.

Çözülen bir sır gibi sona ermekte gece,
Sabahlar bekliyor ufku ardında bizi
Artık gökler tıslımlı değil
Açınız; güneş öpmeden perdenizi
Açınız, şafak dolsun - pencerenizi

Ref ref bir kuş uçar şafakta;
Bu ses kanat sesidir,
Açınız, umitler gelecek size,
Şafaklardan etek dolusu;
Yalnız, kuşlarla beraber uyanırsanız?

Sabri DİL

HUMMA

Bitmesin Tanrım, bitmesin yaşamak!
Umuttur yeşeren bu yapraklarda.
Hardan sarhoştur insan ve toprak
Saadet bir şarkı dudaklarda.

Gölgesine sığındığım defne dalından
Eski rüzgârı esiyen sulhun;
Bir yol geçiyor hafızamdan
Yeşil günler boyunca uzun..

Kim bilecek yaşadığımı Tanrım?
Kim inanacak kara sevdama?..
Bir gün toprak olur yastığım
Ve diner alnımdaki humma..

Hasan ŞİMŞEK

kıskaç olması mümkündür. Hülâsa hakiki bir insanlık seviyesi ancak (ezeldenberi yoldaşlık eden fakat hiç bir zaman anlaşamayan) zekâ ile hissin el ele vermesiyle teşekkül edebilir. Yahut da, zekânın hisse galebe edebildiği gün, daha mantıklı bir seciyenin teşekkülü mümkün olabilir. Bu dileklerin husulü imkânsız ise, daha bir çok yüzyıllar bekliyeceğiz. Taki dimağlarımızdaki en eski hatıraların son izleri silininceye kadar!.

ÇANAKKALE
Nurettin ÜNEN

KİTAPLAR ARASINDA

"SEBİL VE GÜVERCİNLER,,

Şükrü Enis REGÜ

Yedi Meşale gurubunun bugün yalnız şiirle uğraşan biricik şairi Ziya Osman Saba 1928 yılından 1943 e kadar yazdığı şiirlerini "SEBİL VE GÜVERCİNLER,, (*) ismi altında küçük bir ciltte toplamış bulunuyor.

Bu eser hakkında bir şeyler yazmak için ne vakit elime kalemi aldıysam bir türlü muvaffak olmadım. Çünkü bu kitap hakkında çok şeyler söylendi ve yazıldı. Belki benim söyleyeceklerim de bunları tekrar etmekten başka bir şey olmayacaktı. Fakat bütün bunlara rağmen bu güzel ve değerli esere karşı olan sevgimi yazmaktan kendimi alamadım.

Ziya Osman Saba'nın şiirlerini ta mektep sıralarında iken takip eder, onun her şiirinde bir çocuk masumiyeti ve bir genç kız hassasiyeti görürdüm.

Ziya Osman Saba bütün şiirlerinde maziye arayan, ölümlerin dünyasını özleyen, insanları ve tabiatı seven, Allaha inanan bir şair olraak karşımıza çıkıyor. O, duygularını samimi bir şekilde, kendine has ve pürüzsüz bir şiir dili ile söylemesini biliyor

*Şu fakir mahallede bir göz erim olsaydı,
Nasıl sevinç içinde çıkardım şu yoluşu,
Arkadaşlık ederdin yolda ihtiyar komşu
Nasıl hafif gelirdi eve taşukklarım.
Kapıyı ben çalmadan açtıverirdi karım
Her akşam tekrarlardım onun güzel adını.
Boynuma atılarak " Baba " derdi çocuğum
Onu göğsüme banıp cevap verirdim: Yağrum.*

Şurası muhakkak ki Ziya Osman Saba çok hassas ve ince bir şair. Onun şiirlerinde sadelik berraklık, sessizlik daima ön plândadır.

*Sizleri göreceğim geldi, iyi insanlar
Hür gemiciler, deniz.. Yollar ve çen çarkıcılar,
Masal şehadeleri, tarihte kahramanlar.*

Ve yahut:

*Bir zamanlar oturduğum şu sokak
Güzel isimli apartmanlar,
Sevinçle uyandıgım sabahlar,
Taze gazetemi aldığı
Enimin kapısını çaldığım
O mübarek akşamlar.*

Saba, onbeş yıla yakın bir zamandan beri şiir

yazmasına rağmen hiç değişmemiş, hep aynı motifleri ve mevzuları işlemiştir. Son yıllarda yazdığı şiirlerinde şekil serbestiyeti görülüyorsa da ruh gene eski şiirlerindeki ruhtur. Şairin hep aynı temleri bir çok defalar tekrar etmesi belki onun inandığı ve sevdiği şeylere sadık kalışından ileri geliyordur. Aşağıdaki mısralar şairin muhtelif tarihlerde yazdığı şiirlerden alınmıştır:

*Ölümler ölemez olur maymun dünyanız
Aranızı karışmaz annem var, babam var.*

*Benim de bir anne üstüme titrer
Babam benimle iftihar ederdi.*

*Babam, annem, evimiz bahçem çitlenhiklerim
Sizler rüyamıydınız, sizler yaşıydınız mı?*

*Beni hep kucığına alıyor büyük babam
Karyolamın başında masal söylüyor dadım*

*Her şeyin , her şeyin ötesi.. Bitmez davet
Ey, ölümlerimin yaşadığı memleket.*

Ziya Osman Saba şiirlerinde mısra estetiğinden ziyade bütün güzelliğine önem veriyor. Zaten hepimizin sevdiği şiirler bütün güzelliğini taşıyan şiirler değil midir? Fakat buna rağmen şair mısra estetiğini ihmal etmiyor? Aşağıya aldığım " Sabah ,, adlı şu şiirde hep mısra estetiği hem de bütün güzelliği vardır.

*Sükün dolu gecene rabbim doymadık henüz
Sabahında her rüya yine kalacak yarı.
Küçede elbiseler, haygınuz, üzüntümüz
Çiğnemek yeni baştan aynı kaldırımları*

*İlk tramvay çanları işitilir uzaktan
Bu sesle iltitlerimiz birer birer ayılır,
Ufkan karanlığında beliren bir çatlaktan
Sarı bir duman gibi sabah çekre yayılır.*

*Ve bizler daha sessiz daha bezgin her glünden
Sevcederiz her sabah bakınarak yukarı
Eeiler, apartmanlar, minareler üstünden
Uzak, uzak yollara süzülen bulutları.*

Şurasını kesin olarak söyleyelim ki Ziya Osman Saba, öz ve gerçek şairi bulmuş bir şairdir. Bazı genç sairler gibi " Yenilik ,, i garabette aramaması sanatını bir propaganda vasıtası olarak kullanmaması onun en büyük meziyetleri arsındadır.

" Sebül ve Güvercinler ,, şairini bütün kalbimle kutlarım.

YAĞMUR'dan

— IX —

AŞK ŞARKISI

Belki akşam olmuştur sevgilim
Yaşamak iyi günlere kalmıştır.
Rüzgâr müjdelere halinde dallara
Sütbeyaz kokular salmıştır.
Belki gece olmuştur sevgilim:
Beklemek vakti geçmiştir
Ay doğmuştur bahçemizin üstüne.
Belki sabah olmuştur sevgilim
Giyinmiştir sabahlığını mahmur evler
Penceremizden uzanmıştır mevsim.

Bilinmez helki de bir veda saatinde
Sen de benim olmuştundur.

— X —

Gecenin en güzel saati için

En güzel saatindeyiz gecenin,
Kapıları açabilir rahatlık.
Ziyafeti başlayabilir çiçeklerin
Delikanlılar gerdeğe girebilir
Beşiklere belenebilir bebekler.

En mesut anındayız gecenin,
Mehtaba karşı şarkı söylenebilir,
Ürkek gölgeler geçebilir sokaktan,
Ve bu dilsiz güzellik içinde anneciğim
İnsan allaha inanabilir.

Şükrü Enis REGÜ

Bu Cenup Şehrinde

Memleketim olan bu cenup şehrinde
Aşkın en ilâhisi doğar
Daracık eğri sokaklara bakan
kapıların arkasında
Aşkın allahı susmuş bekler.

Y. AYDOĞMUŞ

A D A N A

Ayrılmış yıllar geçti aradan,
Yine hatırıma geldin Adana..
Yadellere attı beni yarada,
Gurbette bağrımı deldin Adana.

Neler çektim daha şu genç yaşında,
Bir vefa görmedim öz kardaşımda.
Kederden ağaran dertli başımda,
Serin, serin esen yeldin Adana..

Çok gurbet gezdim de, ağlamaz oldum,
Bağrıma taş bastım, dağlamaz oldum,
Senden sonra çoşup çağlamaz oldum
Damarımda taşan seldin Adana..

Seninle şu anda bak başbaşayım,
Seyhan Ceyhan gibi çoşup taşayım,
Senden uzaklarda nasıl yaşayım..
Beni yadellere çeldin Adana.

Sarıkomuş

Osman SÜMER

BABAMIN ÖĞÜDÜ

Okşayarak saçımı bana babam er dedi.
Gündüze kat geceyi hedefine er dedi.
Millet için yaşayan, vatan için ölen ol,
Ecdadın gibi sen de bu yollardan yolcu ol!
Bu yol ki bir hak yolu şeref ve şan yoludur.
Bu yolun yolcuları ululardan uludur.
Beslediğin gökkırat cephelerde kişnesin,
Cephelerde yükselsin dağ çalaktan gur sesin!
Seni yalnız bir anan değil, tarihler ansın,
Kanın orda dökülün, gözün orda kapansın!
Destanını zamanlar zamanlara taşıtsın,
Sen cihanla boy ölçtün, cihan ile yaşıtsın!
Girme sakın toprağa, mukaddes kalplerde yat;
ATAN gibi bir devir, ve bir mucize yarat
Ki ATA'nın evlâdı olduğun ispat et..
(Asil kanda mevcuttur muhtaç olduğun kudret!..)
Şu paslanan süngünü düşman kanlarıyla yu,
Milletine borcunu öde de öyle nu..

Erişmeden öldürsem bu mukaddes ülküme
Lâyık insan olamam milletime mülküme.
İşte benim o zaman gözümlü kuzgun oysun
Cesaretimi mezara koyan lânetle koysun!..

Hasan TURAN

Düziçi Köy Enstitüsü

KÖY NOTLARI

— Geçen Sayıdan Devam —

— KARACAOĞLAN DİYARINDA —

Y. DOĞUDANDOĞAN

Yanık halk şairi Karacaoğlan bu köye komşu „Göğceli„ köyünden olduğu söylenir. Buraların tabiat güzelliği, insanda öyle hisler uyandırıyor ki; gerçekten bu toprakların Karacaoğlan'ın otağı olduğuna inandırıyor. Havasında, suyunda, ağaçlarında, dağlarında plâtonik bir aşkın yankıları var..

Şırıltılarla akan sular,
“ Alyanaklar domur domur terlemiş,
Rahmetin güllere yağdığı gibi.. ..
Ve ormanların koynunda hisrdiyan rüzgâr,

“ Gökyüzünde tüten olsam,
Yerzünde biten olsam,
Al benekli keten olsam
Yar beline sarsa beni.. ..

mısralarını mırıldamakta ve tabiat ezeli bir ahenkçinlamaktadır.

İşte Belenköyde çeşitli hislerle ruhu dödüren böyle bir sır var..

O gece aynı köyden olan kiracımız Ali ağanın misafiri olduk. Akşam köylüler akın akın “ Hoş gelcin .. e geldiler. Misafiri olduğumuz ev halkı da ve köylülerde Türkün en kıymetli hasleti “ Misafirperverliğin .. göz yaşartan şeklini gördük.

Konuşmamız “ Daha.. Daha.... .. hal hatır so- ruşturmadan sonra ekim ve toprak konularına intikal etti. Halk az verimli topraklarına candan bağlı. Bununla beraber küçük çapta çobanlık ve hayvan- cılıkları da var. Toprak, tarla sözleri arasında da- var, koyun kelimeleri de aynı tonda çıkıyor..

Öğretmen arkadaşın anlattığına göre köyde okumaya karşı sönmeyen bir heves varmış. Bir kaç talebesinin Köy Enstitüsüne gitmek için okulu bi- tirmeyi sabırsızlıkla beklediklerini haklı bir sevinç-

le söylüyor.

Ertesi sabah kalplerimiz dolu dolu Belenköy den ayrılıyor. Yolumuz “ Maran .. beline doğru yükselmektedir. İki gündenberi esen poyraz, vâdide hafiflemişken rakımların artışıyla şiddetlenmektedir. Sırtlardaki bağ harabeleri içinden geçmekteyiz. Kiracımız, buraların Kozan halkının olduğunu ve vak- tiyle gayet mamur bulunduğunu anlatıyor. Buraları Kozanlıların yaylağıymış. Yokuşun başındaki çadır yurtları, yıkık haymalar da onların oturdukları yer- lermiş. Buraların havasını, suyunu överken:

— Hattâ, diyor, buraya radyo bile getiriyorlar.i

Böylece fennin topraklarına ayak basışına ade- ta gururlanıyor.

Maran belini aşınca aykırı — düz — bir yol- dan sonra dar bir vadiye vardık. Bu vadideki kan sulariyle beslenen dereyi kâh sağ, kâh sol sahilin- den takibe başladık. Çınar ve karaağaçların uçu- damasına rağmen rüzgâr tesirini kaybetti. Dağların tepesini yalayıp geçtiği halde aşağılara inemiyor. “ Çini sekisi .. denilen bu vadide bir müddet iler- ledikten sonra yolumuz doğruya döndü ve başka bir vadiye girdi. Değirmenderesi çayının tahta köp- rüsünü geçerek Karakolun önünde durduk. Karşı- mızda güler güzlü bir Onbaşı elimizi sıkıyor. Kara- kol komutanı Ali Onbaşı..

Biraz ısınmak üzere girdiğimiz karakoldan On- başı bizi bir türkü bırakmadı.

— Bozbelen belinden bu havada geçmeye im- kân yok ! Nehir boyunu takip eden “ Sarmısaklı .. yolundan da yüklü hayvan geçmez. Ancak yarın hava düzelse sizi bir kaç köylü ile göndeririz di- yerek o geceyi karakolda geçirmeBzde razı etti.

Onbaşının odasına eşyalarımızı yerleştirdikten sonra bir aralık köğüğe girdim. Orada iki köylü ile jandarmalar sohbet ediyorlardı. Bu köylülerden biri sağlam bedeni, kuvvetli nâkbinliğiyle her zoruğa meydan okuyan bir tiptendi. Köstül Ali denilen bu ellik köylü, yirmilik bir delikanlı enerjisi ve neçesine malik.

Hoşsohbet Ali ağa, tok ve tatlı sözleriyle yorgunluğumuzu unutturdu. Atasözleri, nükteler ve aynı beşerle söylediği beyitler, şarkılarla içli bir halk şairi gibi konuşuyor. Kendisine bir âşık —şair— olup olmadığını sorduğumda; gayet mütevazî bir tavırla:

— Bir âşık değil; âşık dostuyum dedi.

Bunun üzerine büsbütün konuştu. Türküler, tekerlemeler birbirini takip etti. Ekserisi Karacaoğlan'dan olan türkülerin yanında başka mahlûslar taşıyanları da var. Bilhassa bu şarkılar dikkatimi çektiği için sordum. Kozaröğü zamanında bu havâlide yaşamış olan Durmuş Ali adındaki bir âşıkta ait birçok parçaları söyledi.

İşte Durmuş Alinin derebeylik zamanlarında söylediği bir kaç parça:

Fakîlhocada insan piç oldu
Şimdiki zamanda geçim güç oldu.
Ait: asırlık beyler nicoldu ?
Mamur sandım yalan dünya çürümüş.

Okuduğum tutmaz oldu âlimler
Atıldı kitaplar arttı zulümler.
Ter emeden mal kazanan zalimler,
Solumadan can vermesi güç oldu..

Bu parçayı aynı acı kelimelerle, aynı zamana ifade eden şu mısralar takip etti:

Gezdim dolaştım da dünya birimiş.
Dünya meğer orta yerin bu imiş.
Dünyayı da Ali Osmanın sandım
Dünya meğer kaç sultanlık yeriymiş.

Bu acı dertleşmeleri nezih âşk beyitleriyle bağlamak isteyen Köstül Ali, neşesine biraz daha kıvraklık vererek çeşniyi değiştirdi:

Yarımın elinde bir topça çiçek,
Nekadar methetsem okadar gökçek.
Gel de başın için yeminler içek
Senden başka yar sevmedim küçücek.

— Başınızı ağrıttım ya kusura bakmayın! diyerek sohbetin şeklini değiştirmek istiyor ve fazla söylediğini hoş gördürmek için şöyle bir ata sözünü ihmal etmiyor:

" Sofrada elin, mecliste dilin. "

Bir aralık " Köstül .. (*) kelimesinin ne manaya kullanıldığını ve soyadı mı olduğunu sordum.

— Soyadım Bekbasan. Eskidenberi Köstül derler; manası da " Hoşdül .. dir zahir diye güldü.

Mansurluya Girerken

Ali Bekbasan, kara cümlesinin olmadığından bir vesile ile acı acı şikâyet etti. Bununla beraber çok gezdiğini, çok gördüğünü, bu görgülerin kazandığı bilgilerle müteselli olduğunu ihsas ederek Arap çöllerinde yularca askerlik ettiğini, Cenubi Anadolu'nun birçok yerlerini gençliğinde gezdiğini anlattı..

Okuyup yazma öğrenemeyişinin sebebi sorulunca; yürekten gelen bir " Ah! .. ile buna çok üzülüğünü ifade etti.

— Ah! Senin gibi bir öğretmenimiz olsa. Yalvarır yakarır öğrenirdim; amma nideyim ki bizim köyde değil, yakınarda bile mektep yok. Sağ olsun şu aslanlar — jandarmaları gösteriyor — imzayı atması, harfleri öğrettiler. İnşallah böyle böyle öğreniriz.

Karanlığın vadileri doldurduğu bir saatte Ali Bekbasan yarım saat uzaklıktaki köyüne gitmek üzere ayağa kalktı:

— Eh bana müsaade!.. diyerek yarattığı neşe havasını da beraberine alıp çıktı..

Koyulaşan karanlığı yoketmeğe çalışan isli, yarım şişeli lâmbanın ışığında bir müddet daha konuşuktan sonra rüyasız bir uykuya daldık.

Sabahın kesici soğuğu vâdileri yalarken, fersiz ışıklarla yaldızlanan tepelere doğru yola çıktık. Bozbelen dağının eteğindeki " Bekirhacılı köyüne yirmi dakika sonra vardık. Köstül Ali, elinde bir tahra ile bir ip köyün ortasında karşımıza çıktı. Bizi " Bozbelen .. belinden geçirmek için akşamdan söz verdiğinden yanına iki arkadaşı daha bulmuştu. Bizi geçirmeye hazır olduklarını şakacı bir tavırla ifade ederek önümüzde yürümeğe başladı. Köyün sırtını dayadığı dağın yamacına tırmanan yolumuz, karla örtülü çam ve ladin ormanları arasından ince siyah bir şerit gibi uzamaktadır. Köylülerin kürekle açtıkları bu yolda güçlüğü ilerlemektedir. Yolun iki tarafında yükselen karlar, defalarca hayvanların yükünü çözmek mecburiyetinde bıraktı. Zira karlar, ağaçlarla boy ölçmektedir.

— Sonu Var —

(*) Köstül kelimesini bodur manasına kullanıyorlar. Ali Bekbasan, kısa boyludur.

İspirtolu içkilerin

İnsan ve cemiyet hayatı üzerindeki fena tesirleri

*Şeyhan Tahîbî Adlîsî ve Rah Hastalıkları Mâtehasası Dr.
Hüseyn Rifat EVİRGEN*

İçkinin hergünkü tesiri (sarhoşluk) adı ile tanılır. Sarhoşluk külûnümide ve bağırsak yolu ile kana geçmesinden ve sinirler mansumesi hücrelerini tenbih (kamçulamak) etmesinden sonra vaki olur. Bu levhada galip ve mağlup araz (a'âmetler, belirtiler) keyftir. İspirto tesiri a'tında eyi, kötû kaffeî cı-billî mevelanlar uyanır: evvela şahıs kendinde bir iyilik hisseder, neşe duyar, nefsine itimadı yavaş yavaş artar, dünya düşünceleri dağılır, herşeyi penbe ve

hoş görmeğe başlar, utankaçlık kal'naz, coşkun ve cesur olur. Kalbini parasını semihane sarfeder. İçki meclisinde bulunanların hepsi candır, canandır. Herkese dolu kadehle içki ve bol mezeler ikram eder. Şehveti gıcıklanır nazarında (kart meyhaneci) bir civan, paytak acuze hizmetçi de bir ay parçası olur, ve gittikçe civtır, çok konuşmağa başlar, şarkı söyler, danseder meclistekilerin boynuna sarılır, öper; gelişi güzel her şeyden konuşur, ayakta duramaz olur, muvazenesini kaybeder, sendeliyerek sallanarak yürür. Fakat bir az sonra bu sahne değişir. Zekâ ve hissiyatın bu açıklık ve taşkınlığına gittikçe artan bir düşüklük kaim olur. Herşey söner. Sarhoş sızar, Kloroformla uyutulmuş gibi uyur, horliyerek uyur, Arasına uyanır gibi olur kusalara başlar yine dalar. Elini, kolunu oynatamayacak en küçük mukavemeti gösteremeyecek hale gelir. Neden sonra bir sersemlikle uyanır. Zehir çok gelip açtırmayanlar günlerce uyur. Bazan uyanmaz uykuya dalarlar da eksik değildir.

Osmanlı Devrinde Çukurova ile civarına ait bazı vesikalar

— Üçüncü Sayfadan Devam —

kat'u seddine sa'yü ikdam eylemeniz matiubu hümayunum olmağın memuriyetinizi havi işbu emri şerifim ısdar ve ... ile irsal olunmuşdur hususu mezbur hâîâ Meraş valisi vezirin Mustafa paşa edamallahü teala iclali huya emri şerifimle te'kid ve tenbih olundığı malumunuz. Oldukda bu babda kat'a kusur ve ihmal etmeyüb cümleiniz hazır ve müheyya durub size varid olan buyrıdı mucibince amel ve hareket /ve makar ve rehğüzerlerin bilâ tuvan seddü bend ve gereği gibi muhafaza ve sad iderek eşkiyayı merkumeden oltarafa firar idenlerini kat'a kabul ve himaye eylemeyüb hırsız makulelerinden olmalarıle hemen ahiz ve idam ve tedbirlerine mübaderet ve şerrü mekirlerinden ibadü bilâdı tahlise bezli vüs'u miknet eyleyesiz bu babda sizden sadakat üzre hizmet me'mul olunurken şöyle ki igmaz ve esamühünüz sebebi ile memleteri muhafazada ve ahzû izalei eşkiyadakusur ve rehabetiniz mes'mu olmak lâzım gelir isede emvalü magzube sizden tazmin ile iktifa olunmayub bilâ emanin eşeddi nigal ile muakab olacağınızi muhakkak bilüb ona göre mutabassırane hareket ve serimu rehabet ve kusurdan hazer ve mücabenet eylemeniz babında Fi evaili R 1167 (1753) . (10)

Şevki BERKER

Uyananların başı sersem, hazım borusu bozuk, vücudu kırgın bir hasta gibidir. Mahmurluğu gidermek için yine kadehe saldıranlar çoktur. İşte hergünkü (adı sarhoşluk) tablosu bundan ibarettir.

İçki ilk önce görenekle başlar, Herkes içtiği için içilir. Daha ziyade keyf ve neşe getirmek için mubah sayılan bir kaç kadehle işe başlanır. Küçük çapta yutulan Alkol, hayatın ufak tefek, tatsızlıklarını unutturmak içindir. Hiç olmazsa muhitine uymaya, olanları hoş görmeye varar. Alkolün verdiği bu Psikolojik faaliyet yüzlerce asırlardanberi içkiyi herkese sevdirmiştir.

İnsanlar içkiyi neşelendirdiği, hayatın ıstıraplarını unuttuğu, tende çeviklik, dirilik yarattığı için severler. Fakat bu kararda tutamadıkları için çirkin sarhoş olurlar. Afiyetlerinden bilmiyerek bir çok fedakârlıkta bulunurlar.

Yemekten evvel iştahı açmak, gündüz yorgunluğundan sonra hoş zaman geçirmek için alınan bir iki kadeh rakı, şarap, hattâ bira yavaş yavaş vücudu ve sinirleri bozar senelerce alkol kullan-

maktan vücutta bir çok değişiklikler, bozukluklar olur ki hepsine birden (alkol ile tesemmüm) yani (alkolizm) adı verilir.

İçkinin ne miktarı zehirdir ?

Alkolden keyif duymak biliriz ki sinirlerin, dimağ hücrelerinin zehirlenmesi demektir. İçki gibi (morfin, heroin, kokain, eter hattâ tütün dimağa tesir ettiği için keyif verirler. Bunun için hoşşa gider. Her zehirin ilk tesiri (intibah) ve (heyecan) dır. Sonra (felç) yapar. Bu laboratuvarlarda hayvan tecrübeleriyle sabittir.

Her zehir dimağ hücrelerini mihaniki kamçılama, terkibine karşı da öyle tesirini gösterir; mikdar ve müddetine göre hücreyi tenbiye eder, sonra uyusturur, sonra öldürür. İçkide tesir eden göze görünürde (Isprto) dur. Lâkin içkinin içinde biricik seçli yalnız (alkoletilik) değildir. Rakıların için de ve bilhassa (kaçak rakılarda) yüksek alkollar tagışat ve esansların de mühim rolları vardır. Ve hattâ içki dumanı bile adamı zehirliyor nitekim içmeden (meyhaneciler) , (kolonya) (diş suyu) fabrikalarında çalışanlar bu suretle zehirleniyorlar, alınan iki star maguş biranın tam (36) saat (zekâda) kusuru devam ettiği ruhiyat laboratuvarlarından ispat edilmiştir.

Diğer taraftan bazı insanların içkiye karşı mukavemeti büsbütün azdır. Bu gibilerin biraz keyif verecek yerde onları (çıldırmağa) kifayet ediyor. Onun için (içkinin ne mikdarı) zehirdir sözüne cevap vermek güçtür: adamına göre değiştiği gibi içkinin miktar ve tabiatına göre de değişir.

Aynı şeyi Bektaşkiye sormuşlar o da (ağza göre değişir) cevabını cevabını vermiş. Mesele cümleyi asabiyeinin mukavemeti ve böbreklerin süzme kabiliyetine bağlıdır.

Gerçi sağlam adamın dimağı çok miktar dayanıyor. Fakat bu çok müstesna bir haldir ve böylelerinde görülen sarhoşluğa (fiziolojyai) sarhoşluk denir. Fakat ekseriyetle insanların içkiye karşı mukavemeti azdır. Hele bazı insanlar pek az içki almakla kendilerini gaip ederler buna da (marazî sarhoşluk) na mi verilir.

Alkole dayanamamak, ya anadan doğma veya sonradan olmalıdır (Nevrupat olanlar, saralılar, periyodik hastalık çekenler) içkiye dayanamazlar. Bazı adamların da uzun hemadan güneş çarpmasından veya başlarında büyük bir (trama) aldıktan sonra içkiye karşı dayanamaz oluyorlar.

İnsan nasıl alkolik olur?

İçki içe içe insanlar alkolik oluyor. Alkol adamı içinden ve dışından değiştirir, şöyleki : Alkoliklerin yüzleri şişer, yanaklarındaki siyah damar-

lar genişler, burnu yanakları mavimtrak veya kırmızı bir renk alır. Yüzdeki incelik gider, çizgiler silinir, kabank ve kaba suratlı olur. Keza alkol damarlarda vakitsiz sertlik yapar, kalp, hele bira içenlerde çabuk yağlanır, kalp adalesi iltihaplanır, mide nezlesi, karaciğer yağlanması, karaciğer hastalıkları, idrarda Ürobilin, böbreklerde Iskloroz, hekimlikçe çok iyi tanınmış ve daima görülmüş şeylerdir.

Alkolikler ilk önceleri şişmanlar, bu yalnız bir yağlanmadır. Yediklerini yakamaz da ondan şişmanlar. Lâkin ağır vakalarda ise iş aksinedir. Gittikçe ilerliyen bir zafiyete inkilâp ederek bu kabil Alkolikler bir deri, bir kemik kalır. Korkunç bir Fantom gibi ayakta dolaşırlar. Bunlarda titremeler baş gösterir; eli titrer, dili titrer, iki satır yazı yazamaz, sigara saramaz olur. Sigarasını yakarken yahut birine yanmış kibrit uzalırken bu titreklilik göze batar. Titremeden kurtulmak için sabahleyin bir kadeh daha yuvarlar. Keza baldırlarında mengene ile sıkıyormuş yahut bir köpek ısırıyormuş gibi ağrılar duyar. Daha ilerlemiş alkolikler yürümeyi de şaşırırlar: sarsak yürür, tutunarak kalkarak yürür. Keza vücudun duygusu da azalır, bilhassa bacaklarında duygu kalmaz. Halbuki zan ve iddiası (Romatizma) ağrılarıdır. Bu ağrılardan kıvrınır, durur. Keza başları döner, gözlerinin önünde sinekler uçar, kulaklarında uğultular olur, içki yüzünden kör olanlar da vardır. İşte bidayette bira az iştah açmak, yenileni hazmettirmek için içilen içki zamanla en çok iştahanın ve hazmın da düşmanı olur. Alkolikler günlerce yemeden durabilirler. Çoğunun yemeği bir kaç kötü mezeden ve leblebiden ibarettir. Hazımları bozulduğundan sarhoşların sabah kusmalarını herkes bilir. Uykulanda intizamını kaybeder ve içmeden uyuyamaz olurlar. Bunu ileri sürerek sızincaya kadar içerler, fakat karışık rüyalar, kabuslar geçirmek suretile binbir ıztırabla sabah bulurlar. Daha ağır zehirlenmelerde ise (sara ihtilacları) da görülür. Bu nöbetler çok uzun sürer ve bazan ölümle neticelenir.

Alkol ilkönceleri şehveti kamçılarsa da sonraları kudreti tenasüliyezi zaafa uğratar. Ağır alkolizmde Husyalar bile dumura uğrar. İşte içkinin iç azalarımızda yaptığı tahribat bunlardır.

Şimdi içkinin intişarında ve salgın hal almasındaki sebepleri araştıralım:

İçki görenek belâsıdır. Diğer zehirlere nazaran fazla tanılması ve yayılmış olması salgının artmasına sebep olmaktadır. Sokakta meyhaneler vesair birçok teşvikkâr sebepler buldukça her memlekette artması tabiidir. Keza içkinin intişarında başka sebeplerde vardır.

— Sonu Var —

KÖYÜN GÜZELLİKLERİ

Kâzım EKE

Halkevi Köycülerinden

Bu mevsimde Adana'nın az gördüğü serin bir pazar günü idi. Doktorumuz yanımızda, ilaçlarımız sandığımızda, dağıtacağımız kitaplar, dergiler, broşürler, afişler beraberimizde. Azığımızı da akşamdan hazırlamıştık. Yapacağımız işleri önceden programlamış, gezilerimizi bu programa göre plânlaştırmıştık. Beş arkadaştk. Köye kavuşmanın, köyün dertleriyle ilgilenmenin verdiği büyük zevk ve heyecan içliliğinin sevinci hepimizin yüzlerinden, gülen gözlerinden belli oluyordu. Bu sevinç, bu heyecan gideceğimiz yerlere biran önce varmamızı ne kadar zorluyordu bilseniz.

Güneş yeşil yamaçların eteğinden altın ışıklarını henüz yaymağa başladığı sırada yola çıktık. Züm rüt gibi yeşil pamuk tarlaları, sarı buğday başakları arasından geçiyor, buralarda toprakla savaşıyor ve hakikaten alınlarının teriyle ekmeklerini kazanan çapıcıları, orakçıları, işçileri içten ve dıştan selâmlıyorduk. İlk uğradığımız Mihmandar kövü oldu.

MİHMANDAR KÖYÜ'nün merkeze uzaklığı (18) kilometre imiş. Saatlarımız da bunu böyle gös-teriyordu. Bu köyün (271) kadın (282) erkek olmak üzere (553) nüfusu var. (112) çocuğu öğrenim çağındadır. Köyün ilk durak yeri olan ve köylülerin toplu bulunduğu yol kenarındaki kahvenin önüne biz de oturduk. Geleceğimizden haberleri vardı. Fakat habersiz görünmeyi daha uygun bulmuşlardı nedense. Biz onlarla kaynaşma vesilesi aradıkça onlar bizden uzaklaşmağa başlıyorlardı. Bunu yıllardanberi hemen her köyde gördüğümüz, bildiğimiz ve alıştığımız için bize garip gelmiyordu. Bu, köylü ile şehirli anlaşması arasında bir uçurumdur. Bu ortadan kalkmadıkça ne köylü şehirliyi, ne de şehirli köylüyü anlayabilir. Bu uçurum kalkmadıkça ne şehirli köylüden, ne de köylü şehirliden birşey alabilir. Biz köylere birşey vermek birşey kazandırmak için gittiğimiz kadar onlardan onların saf ve temiz ruhlarından, değerli cevherlerinden, güzel âdet ve geleneklerinden birşeyler öğrenmek, almak için de gidiyoruz.

Alışık olduğumuz bu işte, köylünün kaçmasından, kaçamaklı yollardan yürümesinden üzülmeydik. Lâf uzadıkça etrafımız kalabalıklaşıyor, geri çekilenler bize doğru yaklaşıyor, uzaklaşanlar yakınlaşıyordu. Hem de kadınlı, erkekli.

Biz bir taraftan okulun iyilikleri, okul binası yapılması, öğretmen gönderileceği, köyün bataklığının kurutulması, köyün ağaçlandırılması, köyün temizliği konuları üzerinde konuşurken genç doktorumuz da hastaları muayeneye başladı. Bir taraftan muayene ediyor, bir taraftan da onlara sağlık öğütleri veriyordu. Köyde dehşetli bir sıtma, bunun yanında çokça uyuz hastalığı, ishal vardı. Gelenlerin hepsi muayene edildi. Sıtmalılara atebrin dağıtıldı, ateşi üzerinde olanlara sıtma iğnesi yapıldı. Uyuz ve ishali bulunanlara ilaçları verildi. Bazılarına aspirin ve öksürük hâpı dağıtıldı. Hastalığın nevine göre biz de mevcut ilaçlardan verdik, mevcut olmiyanların da reçetesini yazdık. Önce yanıma za yaklaşmıyanlar bu defa öyle anlar geliyordu ki biraz açılmalarını rica ediyorduk.

Bu köyün ne okulu, ne de öğretmeni vardı. Köylerde ilköğrenimi yüzde yüz gerçekleştirmeyi dâvalarının en önemlilerinden sayan Cumhuriyet Hükümeti önümüzdeki öğretim yılı başında bu köye de Köy Enstitüsünden mezun bir öğretmen gönderecektir. Bunu köylüye müjdeledik ve konuşmalarımız arasında 4274 sayılı kanunun bazı maddelerinden de bahsederek köylerinde okul binası yapılması, okula ve öğretmene yetecek kadar arazinin şimdiden hazırlığına başlanmasını anlattık. Bu işte en çok kolaylığı göstermesi gereken ve köyde mevcut arazinin yarısından fazlasına sahip olan köyün en zenginini bu işe kolaylıktan ziyade en çok zorluğu o gösteriyordu. Sebepi malûm. Köyde okul açılınca köy ilerliyecek, münevverler çoğalacak, işini istediği gibi yürütemeyecek. Bu güzel düşünce onun hiç işine gelir mi? Biz onun yersiz itirazlarından, bin dereden bin su getiren fikirlerinden ziyade bu kötü fikirleriyle köylüye ön ayak olmasına üzüldük. O, bu manasız itirazlarıyla görünüşte köylüyü koruyor gibi görünüyorsa da hakikatta köyün ve köylünün ilerlemesine sed çekiyor, köyde parlıyacak kültür meşalesini söndürmek istiyordu. Saf ve temiz köylümüz de ağalarının kendilerini koruduğunu zannederler. Ne kadar acıklı bir durum. Biz, bu ciheller üzerinde durduk. Köyün ilerlemesine sed çekenlerin, köyde parlıyacak kültür meşalesini söndürmek isteyenlerin zamanı geçmiştir. Köy ilerliyecektir. Köylümüz kalkınacaktır. Ona hiç kimse engel olamaz.

Bu köyde işimiz bitmişti. Karşılama da birkaç

zşinin çekinerek bulunduğu yerde ayrılırken büyük bir kalabalık bizi uğurluyordu. Hem de çabuk ayrılışımızdan üzülererek. Bizi uğurlamada yalnız ağa yoktu. Öbürleri hepsi tamam. İkinci uğraşımız Tuzsuz köyü oldu.

TUZSUZ KÖYÜ Adana merkezine (23) kilometredir. (173) ü kadın, (256) sı erkek olmak üzere (429) nüfusludur. Bu köyde az kaldık. fakat özlü konuştuk.

Öğrenim çağında (80) çocuğu bulunan Tuzsuz köyünün de okulu ve öğretmeni yoktur. Buraya da yakında Enstitü mezunu bir öğretmenin gönderileceğini müjdeledik. Bu sözümüze sevinenler vardı. Bir an önce okul binasının hazırlanması üzerinde konuşurken ve lâfımız tam tesirini yapacağı bir sırada öteden şişmanca ve kalık kıyafeti yerinde bir şahsın bize doğru geldiğini bizden önce sezen ve gören etrafımızdaki köylüler birdenbire bizimle olan eski tatlı konuşma serbestliğini bırakarak hepsi birden sessizleştiler. Eskidenberi köylümüz kimin yanında susacağını bildiğimiz için gelenin kim olduğunu anladık. Köyün ağası. Biz gittiğimiz zaman yerlerinden bile kıvıldamayan ve eskiden köylümüzün güzel bir geleneği, hoş bir âdeti olan hal hatır sorma ve hoş geldin demeyi bile bizden esirgilenler ağanın gelişiyse hep birden ayağa kalktılar. Ağa oturun demeden oturmadılar. Biz ne içten ne de dıştan bu durumu hoş görmiyenlerden değiliz. Yaşlılara kalpten saygıyı her zaman arzu edenlerdeniz. Yeter ki köylerimizde ağa ile fakir köylümüz arasındaki sevgi ve saygı karşılıklı olsun. Sözün sonuna kavuşan ağa okul üzerinde konuştuğumuz anlamıştı. Biz sözü tekrar açacağımızı bildiği için köyün bütün hak ve hukukunu, bütün salâhiyetini üzerine toplamayı kendine verilmiş bir hak sayan bir tavırla söze başladı:

" Bizim köy fakirdir, nüfusu azdır, okul binası yapamayız. Köyün en zengini ben olduğum halde binlerce lira borcum vardır, " diyor ve tasdik için de köylülerin yüzlerine bakıyordu. Başka köylerde okul binasını kerpiçten yapmak için müsade edilmesine rica edenler bulunduğu halde burada aksine olarak ağa kerpice razı olmuyordu. Taş, kiremit veya beton olmasını istiyordu. Okulun dayanıklılığı bakımından bu fikir güzel. Fakat o, bunu gönülden söylemiyordu. Çünkü kiremit veya beton yapın dediğimiz zaman bu yıllarda buhran dolayısıyla buna imkân olmadığını ileri sürdü. Konuşmasında binbir bahanelerle işi uzattığı, ipe un serdiği açıkça anlaşılıyordu. Köyde her türlü hak ve salâhiyetin kendisine verildiğini sananlar köyün ilerlemesine köyde kültür meşalesinin parlamasına hiç bir zaman engel olamayacaklardır. Bu iş hızını almıştır. Yüzde yüz gerçekleşecektir. Okul binası yapımında borçlu olduğunu söyleyen ağanın bir kaç hafta önce 60-70 bin lira sarfiyle bir düğün yaptığını yine köylülerden duyduk.

Konuşmalarımız uzadıkça köylümüzün memnun olduğu, sevinçli, temiz yüzlerinden için için gülen gözlerinden anlaşılıyordu. Ağanın yüzü ise gittikçe kararıyordu. Burada da işimiz bitmişti. Köyün gençleri pek yakın ve içten bir istekle yine bekleriz sözleriyle bizi uğurladılar.

Yolumuz Tuzla nahiyesi merkezine doğru idi. Köyden ayrıldıktan sonra çatallaşan yollar arasında yolu şaşırılmıştık. Farkında değiliz. Uzaktan tarlalar arasından koşarak küçük bir çocuğun bize doğru geldiğini gördük. Biz ona hiç bir şey sormadan yanlış yola, bataklığa gittiğimizi o bize hatırlattı. Koşması da bunun içinmiş. Bunu hangi şehirli çocuğu kendiliğinden yapar. Bu ne büyük iyilik cevheri.

Zümrüt yeşilli pamuk tarlaları, altın sarısı buğday başakları hep bizimle birlikte geliyor, bize yol boyunca arkadaş oluyorlardı.

TUZLA NAHİYESİ MERKEZİ'ne gelmiştik. Bu rası merkeze (45) kilometre imiş. Ancak yazın gidilebilen bir yer. Kışın ne onlar Adanaya ne de Adanalılar onlara gidemezlermiş. Pek mühim bir ihtiyaç olmıyanca. Çünkü yollarda çamurdan çıkılmazmış. Nahiye merkezi (345) kadın, (349) erkek olmak üzere (694) nüfusludur. Öğrenim çağında (163) çocuğu var. İki mahalleden ibaret büyükçe bir köy.

Nahiye müdürünü, muhtarını, parti ocak reisini ziyaret ettik. Fakat nedense köyün bu üç idarecisini bir arada göremiyorduk. Aralarında bir geçimsizlik mi var diye şüphelenmedik değil.

Biz işimize başlamıştık. Doktorumuz tam bir vazife aşkıyle beyaz gömleğini giymiş, sıvalı kollarıyla bir taraftan muayene yapıyor, bir taraftan da köyün sağlık durumu üzerinde öğütlerde bulunuyordu. Tam köylülerimizin anlayacağı bir dille. Hepimiz vazifelenmiştik. Kimimiz ilaç dağıtıyor, kimimiz konuşmalar yapıyor, köylülerle dertleşiyor, kimimiz ağaç mevzuunu ele almış, kimimiz bataklıkların zararlarını anlatıyor, bir taraftan da kuyu başlarındaki bataklık ve çamurlu yerleri doldurtmağa çalışıyorduk. Bu köyde başta öğretmen olmak üzere hemen hepsi uyuz hastalığına tutulmuştu. Çok şükür ki ilâcımız boldu. eHpsine de yetti. Atabrin, aspirin, öksürük hâpı, ishal ilâcı, yaralara merhem.. dağıtılıyor, icabedenlere de kinin iğnesi yapılıyor.

Burada da vazifemizi yaptığımızdan mütevellit büyük bir sevinçle ayrıldık. Artık vaktimiz tamamdı. Adanaya ancak yetişebilirdik. Nahiye müdüründen başka büyük bir kalabalık arasından biz onlardan, onlar bizden memnun bir şekilde ayrıldık.

— Sonu Var —

Adana Halkevinin

ÇALIŞMALARI

H. ÖZGÜR

TEMSİL :

6-6-944 ve 8-6-944 tarihlerinde Evimiz sahnesinde Seyhan Gençlik Kulübü çıkarına (Kuyruk acısı) vodvili temsil edildi.

GARDENPARTİ :

3-6-944 tarihinde Demirspor Gençlik kulübünün seneyi devriyesi münasebetiyle bir garden parti verildi.

10-6-944 tarihinde Adana Kız ve Erkek Liselerinden yetişenler cemiyetinin Evimiz bahçesinde bir Gardenpartileri oldu.

SERGI :

5-6-944 tarihinde Refika Recep Tümerkan Biçki-Dikiş yurdu sergisi törenle açıldı ve binlerce seyirci bir hafta devam eden sergiye girip çıktı.

15-6-944 tarihinde Batmaz biçki - Dikiş Yurdu sergisi Halkevi bandosunun iştirakile ve büyük bir törenle açıldı.

KÖY GEZİSİ :

11-6-944 ve 25-6-944 tarihlerinde Sosyal Yardım ve Köycülük Şubesi işbirliği yaparak Tuzla ve Karataş Nahiyesi civarına gezi tertip edilmiş ve köylerde beraber götürülen doktorlar vasitasile köylünün sıhhi durumu ile alakadar olarak yüzlerce vatandaşın sıhhi durumu önlenmiştir. Muhtaç olanlara Halkevi ilaç sandığından ilaçları verilmiş ateşlilere ampul kinin yapılarak birçoklarının reçeteleri yapılmıştır.

DUĞÜN :

1-6-944, 12-6-944 tarihlerinde de evimiz salonunda 2 düğün töreni yapılmıştır.

YAŞAMA K

Gümüş suların aksi anneciğim
Gözümde litreyen yaşlar gibi ak.
Her sabah ve her akşam vakti
Dökülür yaprak yaprak.

Domur domur mevsimler anneciğim
Hasretini çıkarmakta bu yerin.
Sana neyini yazayım, bilmiyorum
Çehresi değişmeyen mevsimlerin.

Gümüş suların aksi anneciğim
Işık ışık, küme küme.
Yaşamak bahisleri doldurur
Gözbebeklerime.

Ibrahim AKDOĞAN

YAĞMUR KOKUSU

Sabahla beraber dökülen sükün
Rüyalarının yıkandığı su.
Ve çiçek çiçek açmış dallarda
Yağmur kokusu.

Üstünde uykuların dolaştığı ufuk
Yapraklar arasında gülümseyen an.
Bir yaz akşamının esmer hatırası
Ayışığında tomurcuklanan.

Çayır kuşlarının gagalarında veda,
Nurla buğulanmış gün.
Cenup kızlarının gözlerindeki şefkat
Geceler dolusu düşündüğüm.

Ziya Salim TALAY

HALKEVİ DERGİLERİ

<u>DERGİNİN ADI</u>	<u>ÇIKARAN HALKEVİ</u>
Başpınar	Gz. Antep
Çorumlu	Çorum
Doğuş	Kars
Erciyaş	Kayseri
Fikirler	İzmir
Gediz	Manisa
Görüşler	Adana
Halkevi	Eskişehir
İnanç	Denizli
İnan	Trabzon
Karacadağ	Diyarbakır
Karaelmas	Zonguldak
Kaynak	Balıkesir
Konya	Konya
19 Mayıs	Samsun
Taşpınar	Afyon
Türk Akdeniz	Antalya
Üd	Isparta
Uludağ	Bursa
Yeni Türk	Eminönü
Halkbilgisi Haberleri	Eminönü

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ : KEMAL ÇELİK
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : VEHBİ EVİNÇ
BASILDIĞI YER : TÜRKSÖZÜ BASIMEVİ
